

En äldre kamrat minns

En av GRKF äldsta medlemmar heter Eddy Lundin och fyllde 95 år för en tid sedan.

Eddy har skrivit ner minnen från yngre dagar och även bifogat en del bilder. Den kursiverade delen av texten finns publicerad i kamratföreningstidningen 2017. Här finns hela Eddys berättelse.
Mycket nöje!

Jag föddes alltså 1922 i huset Stenkumlaväg/Lyckåkersgatan, som då var träpanelat och målat i ljust grönt. Det hade ett hörntorn med flaggstång på toppen. Min morfar Oscar Klingvall, Bomarve i Vall, lät uppföra tvåvåningshuset som bröllopgåva till min mor och far. Far var då underofficer vid det gamla I 27, så han hade ju nära till jobbet. Eftersom morfar var bonde, byggdes också en väl tilltagen uthuslänga, där det utöver sedvanliga utrymmen även fanns en vagnsbod och bås för två hästar. Morfar ville ha parkeringsplatsen ordnad, när han besökte "böin".

Bland grannarna märktes musikfanjunkare Kuhlau, major Arweson, brännmästare Svensson (på cementen), kaptan Brodin, skräddarmästare Rothstein, fanjunkare Pettersson m.fl. Min bror Folke inköpte senare en fastighet på Lyckåkersgatan. Före skolåldern tillbringade jag och mina jämnåriga många timmar på "slätten", där vi med stort intresse följde utbildningen av de nyinryckta. Jag minns hur stolta vi var, när vi kunde räkna upp gevärets alla delar med slutstyckets slagstift, slagfjäder o.s.v. Ofta kunde vi mer än beväringarna.

Vi pojkar betraktade kaserngården och övningsfälten som vår hemmaplan. I löpgravarna byggde vi kojor, där vi smygrökte Arab och 39:an Turk. Väbeln Albin Åberg rev byggena med hjälp av sina "malajer", men vi återuppförde dem på nytt. Denna fejd pågick ständigt! Åberg hade två söner som deltog i finska vinterkriget. En av dem - Harry - stupade 1941, medan Samuel återvände med förfrusna fötter.

Ett glädjämne var musikaptot, då hela musikkåren ställde upp. Det var minst lika pampigt som nu på nationaldagen, när arméns musikkår spelar för kungen. Under lång tid hette musikdirektören Baltzar Bäckström och kåren var mycket eftertraktad. Den engagerades många gånger av bl.a. Berns Salonger. Baltzar efterträddes 1945 av Ingvar Mårelius. Andra militära namn som dyker upp är Klang, Hjorter, Linger, Hoas, Ekström, Sellin, Tallkvist, Brodin, Ivås, Letth m.fl.

1937 omvandlades infanterikåren I 18 till regemente, vilket givetvis firades med stor pompa. Vad som senare skett med Gotlands försvar, vill jag helst glömma.

I mycket unga år feriejobbade jag hos bl.a. Harry Hultgren & Co, som hade sitt kontor och lager alldeles utanför Österport. De sålde i första hand papper och påsar till butiker och lanthandlare, men även saft, sylt, kola, kokosbollar m.m.

Eddv Lundins Far

Eddy i faderns uniform och med faderns gevär

En annan sådan kort sysselsättning var hos Högans Valskvarn, som då ägdes av Artur Pettersson från Väte, där han även drev Gräne Valskvarn. I Visby hade han, förutom möllan, också viss försäljning av fotogen och brännolja, takpapp, träfiber- och plywoodskivor m.m. Kontoret fanns i bostaden på Sören Norrbygatan.

Innan jag ”ryckte in” till den långa militärtjänstgöringen, hade jag några års kondition hos Byggnadsfirman Bror Eriksson. Ägaren kom ursprungligen från Byxelkrok på Öland, men hade efter sin utbildning till byggnadsingenjör etablerat sig i Växjö. Han kom till Visby i samband med renoveringen och påbyggnaden av Läroverket (nuvarande Sankt Hansskolan). Andra stora projekt var Tempohuset vid Hästgatan med Hallonbergska fastigheten och renovering av posthuset vid Donners plan med anläggning av skyddsrum. Då användes för första gången en grävmaskin på Gotland, vilken inhyrdes med förare från Stockholm. Slutligen kan nämnas alla kulsprutevärn, som anlades med stor brådska runt Gotlands kuster för fortifikationsförvaltningens räkning.

Bror Eriksson gifte sig med en dotter till Axel Bolin, som hade murbruksfabrik på Österväg och levererade sand, grus och bruk till byggnadsfirman. Bror och hans Margit bosatte sig i en villa på Backgatan, där även kontoret till en början var inrymt. Sedermera flyttades kontoret till Hallobergsska huset. Margit tålde inte det gotländska klimatet så bra och man tvingades att bosätta sig på fastlandet. Företaget drevs dock vidare av verkmästaren Artur Persson; till en början som prokurist och sedermera som ägare.

En frände var stadsläkaren Nils Bolin, som man måste se upp för. Han var stor jo-jo-fantast och det var riskabelt att möta honom på trottoaren när han utförde looping, fyrklövern och andra konster under sina promenader. Nils hade också stort fotointresse och var delaktig i bildandet av Gotlands Fotoklubb. Vi var ett tjugotal personer, som i november 1942 startade ut med Arne Lindström som ordförande. Bland de ursprungliga medlemmarna syntes också Robert Herlitz, Ivar Tyrsén, K-G Bendelin, Torsten Wigström, Bertil Nordberg m.fl.

Som nämnts ovan blev ”lumpen” en lång period under brinnande krig. När jag äntligen kunde ta på mig civila kläder igen, hade jag bestämt mig för att söka anställning utanför Gotland. Den 2 januari 1945 lämnade jag fosterön med destination Nybro, som blev min bostadsort i 11 år.

Under slutet av 40-talet bildades Gotlands Gille i Kalmar. Vi var ett par familjer från Nybro som flitigt deltog i dess möten. De avslutades med middag och samkväm. Vid något tillfälle åt vi lambskallar, hur nu kokarmor lyckats övertala Storans kök att tillaga sådana.

En minnesvärd afton bland dessa träffar var då sjömansprästen Carl Söderberg berättade om tiden i London under blitzten. Mycket målande beskrev han hur ett tågset med tankvagnar blev bombat en natt och hur den brinnande oljan flammade i regnbågens alla färger mot skyn, medan stadens siluett framträdde tydligt. Trots omständigheterna kunde det uppfattas som en vacker syn.

Bland medlemmarna fann man direktör Wahlgren, advokat Hörsne, kokarmor Birgitta Höglund m.fl. Åke Wahlgren var Gillets ordförande under ett flertal år och var anställd som chef för Kalmar Läns Slakterier. Han kom från motsvarande post på Gotland, där han efterträddes av Eric Jolby. Eric var gift med min systerdotter Siv, som fortfarande lever och

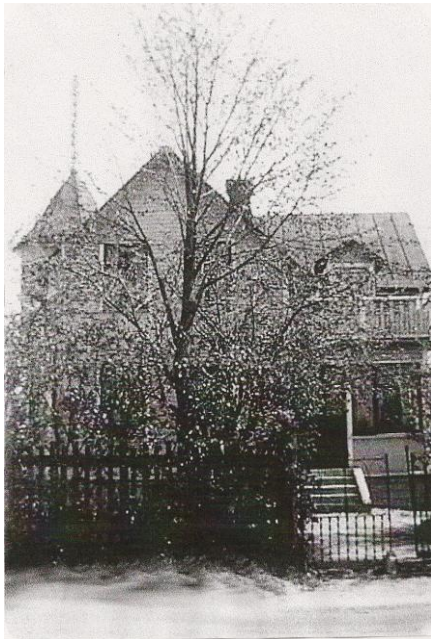
Eddy som 25-åring

bor i Visby. Deras son Anders är skoldirektör på Gotland. En annan familj som vi har regelbunden kontakt med, är Strehlenerts.

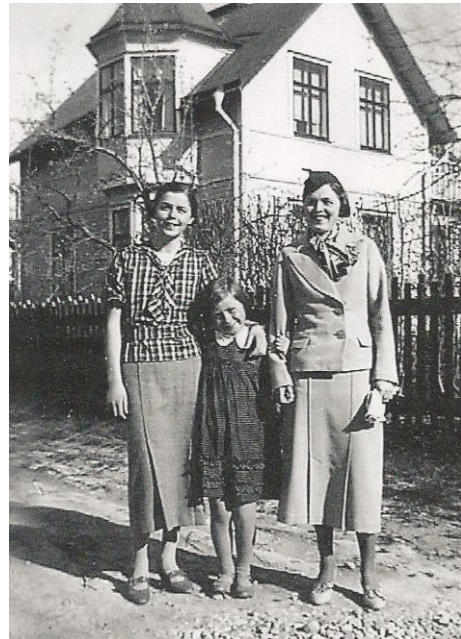
Efter emigrationen har jag och familjen tillbringat många sommarveckor på Gotland. Vi hade då ett flitigt umgänge med ovan nämnda personer, liksom med våra syskon, medan de levde. På agendan fanns givetvis badutflykter till öns sköna sandstränder. En ständigt återkommande programpunkt var konstrundan. Då besöktes Erik Olsson, Dan Leonette, Hans Belin och alla krukmakerierna. Den sista gången vi besökte Erik var 2005, då fick vi i uppdrag att lägga några blommor på professor Roosvals grav här i Kalmar. Trots en avsevärd ålderskillnad blev Erik Olsson och Jonny Roosval nära vänner, under deras samarbete med restaurering av väggmålningar i ett antal gotlandskyrkor.

Mycket mera finns att förtälja, men jag har försökt att inskränka mig till det som har beröring med Gotland. Helt kort kan dock nämnas att jag gifte mig 1945 med en gotländska. Vi har haft en dotter och en son, som tyvärr avlidit i alltför unga år. Bostadsorten har växlat och efter de 11 åren i Nybro har adressen varit Kristinehamn, Uddevalla, Jönköping och nu, sedan 1974, Kalmar.

Jag bifogar två foton som visar huset Lyckåker 7, stadsäga 1054, såsom det såg ut i mitten av 30-talet. På ena kortet förekommer några personer. De hette Siri respektive Evy och var döttrar till fanjunkare Ernst Ekström. Flickan i mitten är Siv Jolby sum leitn töis.

Lyckåkersgatan 7

Siv Jolby flankerad av Siri och Evy Ekström

Du får hantera denna epistel, som du finner för gott. Det största nöjet har förmodligen jag haft själv, när jag bottenskrapat min minnesbank.

Eddy Lundin

